ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA STATISTIKY

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

STATISTICKÁ KOMPARACE VÝSLEDKŮ PĚSTOVÁNÍ CHMELE V PODNICÍCH

PP Servis Blšany a. s. – Nesuchyně

a

ZEM – INVEST a. s. – Mutějovice

Tomáš ROUBÍK

© 2015 ČZU v Praze

Sourhn

Hlavním cílem práce je porovnání výsledků pěstování chmele ve dvou podnicích Žatecké chmelařské oblasti v letech 2004 až 2014. Jedná se o ZEM-INVEST a.s. - Mutějovice a PP servis Blšany a.s. - Nesuchyně. Předmětem porovnání jsou především produkční plochy chmelnic, náklady spojené s výrobou chmele, výnosy chmele a tržby z prodeje chmele.

Klíčová slova: chmel, odrůda, chmelařská oblast, sklizňová plocha, hektarový výnos, pěstební technologie, ekonomika, náklady, tržby, cena, dotace, rentabilita, statistická analýza

CÍL A METODIKA

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je porovnání významných výsledků pěstování chmele z podniků ZEM-INVEST a.s. - Mutějovice a PP servis a.s. - středisko Nesuchyně v letech 2004 - 2014. Hlavními ukazateli pro porovnání jsou celkové a produkční plochy chmelnic, náklady na 1 ha, průměrné výnosy chmele na 1 ha a tržby z prodeje chmele. Na základě analyzovaných dat bude pomocí statistických metod predikován vývoj produkčních ploch v obou podnicích.

Metodika práce

Literární rešerše bude zpracována po prostudování odborné literatury a jiných dostupných zdrojů, které souvisí s daným tématem. Veškeré použité budou uvedeny v seznamu použité literatury a zdrojů. Bude zde uveden význam chmele včetně jeho biologické charakteristiky. Dále bude specifikováno pěstování chmele v České republice, chmelařské oblasti a organizace přímo spjaté s chmelem. Budou zde uvedeny základní podpory a dotace poskytované u komodity chmel.

Samotná charakteristika podniků bude vypracována ze záznamů poskytnutých vedením obou podniků. Charakteristika podniků bude zahrnovat vybavenost pracovními silami, stroji či odrůdovou skladbu chmele.

Ke komparaci budou použita data z poskytnutých záznamů jednotlivých podniků. Bude zde přehled produkčních ploch obou podniků v letech 2004 - 2014. Pomocí časových řad bude predikována produkční plocha v roce 2015.

ZÁVĚR

Pěstování chmele má význam jak pro stát tak i pro region, ve kterém se oba sledované podniky nachází. Nejen že napomáhá snižovat nezaměstnanost regionu, ale je nedomyslitelnou plodinou spjatou s historií a kulturou dané oblasti.

Počet pracovníků potřebný při pěstování a sklizni chmele, se rok od roku snižuje. Počet pracovníků v poslední době ovlivňují především nové modernizace. V podniku ZEM-INVEST se v současné době na pěstování chmele podílí 15 stálých zaměstnanců. Při jarních přípravách 250 - 300 brigádníků a samotnou sklizeň obstarává jen 80 pracovníků. Ve středisku Nesuchyně je 8 stálých zaměstnanců. Při jarních přípravách pracuje až 150 brigádníků a sklizeň chmele provádí je 55 pracovníků. Při zavádění dalších modernizací se dá do budoucna očekávat další pokles pracovníků potřebných při pěstování chmele.

Analýzou podnikových dat bylo zjištěno, že v posledních letech náklady na pěstování chmele v obou podnicích klesají. Do budoucna se dá očekávat jejich nárůst, protože bude docházet k obnovování porostů a chmelnic. Další vynaložené peníze budou za modernizaci česacích strojů a sušáren nebo při zavádění nových technologiích. Průměr nákladů na 1 ha z let 2004 - 2013 u podniku ZEM-INVEST činí 214 281,66 Kč. Ve středisku Nesuchyně je průměr nákladů na 1 ha za roky 2005 - 2014 ve výši 230 740,83 Kč. Jak je v práci vysvětleno, vyšší náklady jsou u střediska Nesuchyně zapříčiněny vyšším podílem hybridních odrůd, u kterých jsou náklady vyšší než u odrůdy Žatecký poloraný červeňák.

Porovnáním dat bylo zjištěno, že vyšších tržeb z prodeje chmele dosahuje středisko Nesuchyně. Značně to ovlivňuje podíl hybridních odrůd, které mají vyšší výnosy a výkupní cenu než ŽPČ. Průměr tržeb z 1 ha v letech 2004 - 2014 je 226 570,96 Kč. Oproti tomu průměr tržeb z 1 ha podniku ZEM-INVEST je 170 658,13 Kč. Doporučením pro ZEM-INVEST by mohlo být snížení podílu ŽPČ a zvýšení produkce hybridních odrůd chmele, jejichž výkupní cena je v řádech desítek tisíc korun vyšší, nebo bude muset dojít k zefektivnění produkce, které by způsobilo snížení nákladů.

Produkční plochy se během let 2004 - 2014 snížily v obou podnicích. Tento klesající trend ploch chmelnic byl zaznamenán v celé České republice kromě roku 2014, kdy plochy lehce vzrostly. Do budoucna se nedá jednoznačně očekávat další snižování ploch. Oba sledované podniky plochu alespoň v roce 2015 nesníží.

Od roku 2012 rostou výnosy chmele u obou podniků, tento rostoucí vývoj je zaznamenán v celé České republice. Pokud nedojde k výkyvům počasí jako v letech 2008 a 2012 mohl by být rok 2015 jedním z nejproduktivnějších.

Seznam vybrané použité literatury a zdrojů

1. ŠROLLER, J. a kol. *Speciální fytotechnika – rostlinná výroba.* 1. vydání. Ekopress, 1997. 205 s. ISBN 80-86119-04-1
2. ZÁZVORKA, V. – ZIMA, F. *Chmelařství.* 1. vydání. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1956
3. RYBÁČEK, V. a kol. *Chmelařství.* 1. vydání. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1980. ISBN 07-068-80
4. HOREJSEK, J. – ZICH, M. *Chmelařství.* 1. vydání. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1990. ISBN 07-057-09
5. CHMELAŘSKÝ INSTITUT, s.r.o., KOL. AUTORŮ. *Atlas českých odrůd chmele.* 1. vydání. Chmelařský institut Žatec, 2010. 30 s. ISBN 978-80-86836-15-7
6. PULKRÁBEK, CAPOUCHOVÁ, HAMOUZ a kol. *Speciální fytotechnika.* ČZU v Praze, 2003. ISBN 80-213-1020-0
7. NESVADBA, V. a kol. *Metodika pro praxi.* Chmelařský institut Žatec, 2008. ISBN 978-80-86836-87-4
8. KROFTA, K. *Technologie zpracování chmele k netradičním potravinářským účelům*. Chmelařský institut Žatec, 2002.
9. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele.*[on-line].Praha: Ministerstvo zemědělství ČR. [cit. 2014-09-18] Dostupný z www: http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-MZe_uplna-zneni_zakon-1996-97-viceoblasti.html